

Załącznik Nr 2 - Lista sprawdzająca oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego testującego

Temat innowacyjny:

Modernizacja oferty kształcenia zawodowego w powiązaniu z potrzebami lokalnego/regionalnego rynku pracy

Nazwa projektodawcy:

Fundacja Polskiej Akademii Nauk Oddział w Lublinie „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny”

Tytuł projektu:

„Lubelskie Ramy Kwalifikacji Zawodowych – Model efektywnej współpracy szkół zawodowych z pracodawcami”

Numer umowy:

POKL.09.02.00 -06- 086/11-00

Ekspert (imię i nazwisko):

Antoni Rutka

Data wypełnienia listy:

09.12.2012 r.

1. Czy uzasadnienie realizacji projektu zostało poparte wynikami analiz i badań, zrealizowanych w I etapie? Czy wyniki analiz i badań, zrealizowanych w I etapie potwierdzają potrzebę realizacji projektu?

TAK

Uzasadnienie realizacji projektu w rzetelny sposób zostało poparte wynikami analiz i badań, zrealizowanych w I etapie a wyniki analiz i badań, potwierdziły potrzebę realizacji projektu, którego kluczowym problemem jest niedostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy w woj. lubelskim.

Wieloaspektowo przeanalizowano w istniejących źródłach zastanych (PARP, WUP, LIR, PARR) i własnych badaniach zrealizowanych w I etapie projektu oraz we wcześniejszych projektach Wnioskodawcy w podobnej problematyce, podjęty w projekcie problem niedopasowania doskonalenia kwalifikacji absolwentów, które są osiągane w procesie kształcenia w szkołach zawodowych do wymogów

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Departament Europejskiego Funduszu Społecznego

20-072 Lublin, ul. Czechowska 19, tel. 81 44 16 850, fax 81 44 16 853, defs@lubelskie.pl

www.efs.lubelskie.pl

regionalnego rynku pracy. Zidentyfikowano oraz oszacowano skalę występowania 7 problemów szczegółowych :

1. słaba współpraca pomiędzy pracodawcami a ZSZ;
2. niska skuteczność stosowanych dotychczas programów kształcenia zawodowego w kontekście wejścia absolwentów na rynek pracy;
3. niewystarczające uwzględnienie potrzeb GOW w kształceniu zawodowym
4. nieuwzględnienie potrzeb pracodawców w tworzeniu programów rozwojowych ZSZ;
5. niedostateczne monitorowanie rynku pracy przez ZSZ;
6. trudności w weryfikowaniu skuteczności kształcenia zawodowego ze względu na niefunkcjonujące narzędzie monitorowania losów absolwentów w województwie lubelskim;
7. niska skuteczności kształcenia zawodowego wynikająca z braku dualnego podejścia - kształcenia w szkole i u pracodawców.

Rezultatem fazy badawczej – w tym badań własnych jest pogłębiona diagnoza stanu obecnego – uzasadniająca potrzeby zmian dotychczasowego podejścia.

W charakterystyce problemu odwołano się do wcześniejszych doświadczeń Wnioskodawcy z podobnych projektów oraz badań przeprowadzonych przed złożeniem wniosku o dofinansowanie – co dowodzi ciągłości zajmowania się przez Wnioskodawcę tematyką dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, dzięki czemu możliwe było sformułowanie nowego podejścia – zaproponowanie dynamicznego systemu sprzężeń zwrotnych wiążących kształcenie zawodowe z potrzebami lubelskiego rynku pracy – co odróżnia ten model od wcześniejszych modeli mechanistycznie dopasowujących z natury swojej sztywne struktury edukacji do enigmatycznych prognoz sytuacji na rynku pracy. Podejście zaproponowane w tym projekcie łączy w jedną całość zarówno „ ducha przedsiębiorczości”, monitoring rynku pracy, jak i optymalizację treści oraz metod nauczania do potrzeb dynamicznie zmieniającego się rynku pracy.

Przeprowadzone badania pozwoliły zidentyfikować główne przyczyny opisanych problemów niedopasowania - zlokalizowanych w deficycie współpracy szkół z pracodawcami, braku szkolenia dualnego i poradnictwa zawodowego w szkolnictwie zawodowym, zbyt wielkiej inercji w planowaniu zmian w programach nauczania oraz braku monitorowania rynku pracy przez ZSZ. Umożliwiły także określenie skali występowania opisanych problemów i różnorodnych konsekwencji ich istnienia dla szkół, uczniów i pracodawców.

Godne podkreślenia jest widoczne odzwierciedlenie korzystania z uzyskanych wyników etapu badawczego w opracowaniu wstępnej wersji produktów finalnych – rozbudowanych i mających postać wysoce dojrzałą.

Dobór metod i technik badawczych jest odpowiedni dla zapewnienia wiarygodności i miarodajności uzyskanych wyników. Jest on także zgodny z zamierzeniami opisanymi we wniosku o dofinansowanie .

2. Czy cel projektu jest taki sam, jak zadeklarowane przez beneficjenta w strategii brzmienie celu cytowanego z wniosku o dofinansowanie?

TAK, ale

W treści strategii wdrażania cel projektu występujący jako „**Wzrost adaptacyjności 5 ZSZ z województwa lubelskiego w zakresie modernizacji kształcenia zawodowego i poprawy sytuacji uczniów w oparciu o potrzeby regionalnego rynku pracy poprzez wypracowanie we współpracy z pracodawcami Lubelskich Ram Kwalifikacji Zawodowych (LRKZ) i ich upowszechnienie wśród 25 ZSZ i 360 pracodawców i mainstreaming wśród 24 organów prowadzących do 31 marca 2015 roku**”- jest tożsamy z celem głównym projektu sformułowanym we wniosku o dofinansowanie i został pozytywnie zweryfikowany w I etapie projektu.

Także niezmieniona jest treść 6 celów szczegółowych. Zwraca uwagę zawarcie w celach szczegółowych oczekiwań wzrostu jakości, efektywności skuteczności kształcenia w ZSZ, co powinno zwiększyć szanse zatrudnieniowe absolwentów na rynku pracy.

W strategii wdrażania dokonano uszczegółowienia celów projektu przez ustanowienie wskaźników wykonania, określenia ich wartości docelowych, wskazania źródeł weryfikacji i sposobów pomiaru wskaźnika wraz z terminami tych pomiarów, wskazano także osoby odpowiedzialne za poszczególne wskaźniki. Uszczegółowienie celów przedstawiono w czytelny i przejrzysty sposób w formie tabelarycznej.

Zauważalnym mankamentem opisu uszczegółowiającego cele projektu jest brak opisu stanu pożądanego po wdrożeniu innowacji - jest on co prawda opisany w cz.V.1 strategii, jako uznanie przydatności i skuteczności LRKZ w kontekście powiązania kształcenia zawodowego z rynkiem pracy – ale jedynie w odniesieniu do samej fazy testowania – bez wykazania oczekiwanych wymiernych ilościowo efektów finalnych całego projektu.

3. Czy wskaźniki są właściwie zdefiniowane?

TAK, ale

W odniesieniu do przejrzystości i w wymierny ilościowo sposób określonych 14 wskaźników wykonania 6 celów szczegółowych można uznać adekwatność i poprawność zdefiniowania wskaźników dla 2 faz projektu: testowania i upowszechniania - brak jest ustanowienia wskaźników mierzących stopień/skalę włączenia innowacji do głównego nurtu polityki edukacyjnej szkolnictwa zawodowego w woj. lubelskim – bez tego nie można więc jednoznacznie stwierdzić, czy samo „uzyskanie dostępu do LRKZ przez 80% spośród 113 ZSZ, 24 organów prowadzących i 360 pracodawców” - jest wystarczającym dowodem wdrożenia produktu finalnego w powszechnej skali w woj. lubelskim.

Zastrzeżenia budzi poprawność ustanowienia wskaźników dla :

a/podniesienia jakości kształcenia zawodowego w celu nr 4 – nie można uznać adekwatności wskaźnika „liczba opracowanych systemów akredytacji” i sam podręcznik akredytacji jako dowód podniesienia jakości – co najwyżej jest to środek pośrednio służący temu celowi.

b/ pomiaru wzrostu szans absolwentów ZSZ na rynku pracy w celu nr 5 - sam dostęp do e-barometru nie oznacza automatycznie i w wymierny sposób

zwiększonej skali szans zatrudnieniowych, także zawężenie pomiaru tylko do samej liczbowej dostępności absolwentów ZSZ do barometru nie dowodzi stopnia zwiększonej zatrudnialności osiągniętej dzięki wykorzystaniu tego nowego narzędzia jakim jest e-barometr.

c/o ograniczonej liczby pracodawców objętych wdrożeniem – mainstreamingiem horyzontalnym (poniżej 1 % populacji bez określenia wielkości ich udziału w rynku pracy woj. lubelskiego) – w celu nr 6, także brak ustanowienia wskaźnika dla mainstreamingu wertykalnego - polityki edukacyjnej i zatrudnienia.

Ponadto daje się zauważyć brak określenia, co będzie dowodzić **stabilności** oraz trwałości mechanizmu koordynacji kształcenia zawodowego z potrzebami lubelskiego rynku pracy oraz co potwierdzać będzie aktywne zaangażowanie pracodawców i wszystkich najważniejszych interesariuszy tego procesu w dalszej przyszłości – po zakończeniu realizacji projektu.

Zaletą wykazanej elastyczności podejścia Wnioskodawcy jest opis dokonanych ilościowych różnic i zmian w strategii wobec wniosku o dofinansowanie wprowadzonych w rozdz. VII i VIII strategii, a związanych z korektami procesów upowszechniania i włączania PF, także dołożenia informacji o osobach odpowiedzialnych i doprecyzowanie częstotliwości pomiarów wskaźników

4. Czy wartości docelowe wskaźników celu i sposób ich pomiaru oraz źródła weryfikacji zostały określone prawidłowo (odpowiednio do celu)?

TAK, ale

Wartości docelowe wskaźników celu opisane w rozdz. II strategii - zostały określone poprawnie tylko dla fazy testowania i upowszechniania a konkretne zastrzeżenia sformułowano w komentarzu do poprzedniego pytania (nr.3) Listy sprawdzającej. Brak jest w ogólnym zestawieniu wskaźników i ich wartości docelowych – natomiast umieszczono to w treści rozdz. VII Strategii) ustanowienia wartości docelowych dla fazy włączania innowacji do głównego nurtu polityki edukacyjnej szkolnictwa zawodowego w woj. lubelskim. Wnioskodawca zdaje się też pomijać konieczność ustanowienia wartości docelowych dla pomiaru stopnia osiągania cech określonych dla celu głównego – trwałości i stabilności mechanizmu koordynacji oraz stopnia zaangażowania interesariuszy procesu tej koordynacji. Pewnym usprawiedliwieniem jest zawarta w rozdz. V Strategii - deklaracja Wnioskodawcy podjęcia się przez FPAN systemu akredytacji i tym samym utrzymania gotowości systemów komputerowych wytworzonych w tym projekcie - już po zakończeniu projektu.

Wskazane mankamenty dotyczące pomiaru finalnej skuteczności wdrożenia innowacji, a w tym określenie efektywności zatrudnieniowej nowego narzędzia jakim jest E-Barometr - dadzą się łatwo uzupełnić, wpływając na lepszy pomiar skuteczności proponowanej innowacji.

5. Czy przedstawiona innowacja została opisana kompleksowo, z uwzględnieniem wszystkich wymaganych elementów, w tym, czy wstępna wersja produktu finalnego jest innowacyjna w kontekście działań realizowanych /niezrealizowanych w Polsce?

TAK

Przedstawiona innowacja została opisana kompleksowo, z uwzględnieniem wymaganych elementów tj. wyjaśnienie na czym polega innowacja, komu (jakim grupom docelowym) ona służy i kto będzie ją mógł wykorzystywać w przyszłości, jakie warunki muszą być spełnione, by innowacja działała właściwie, oraz jakie elementy obejmować będzie innowacja i jakie efekty przynieść może jej zastosowanie dla szkół zawodowych i ich uczniów oraz dla pracodawców. Opisano także jakie działania obejmować będzie innowacja.

Innowacyjność modelu określono we wszystkich 3 ściśle ze sobą powiązanych **wymiarach**: **problemu** (odmienne podejście i stworzenie zintegrowanego narzędzia), **grupy docelowej** (zintegrowanie różnych grup interesariuszy) i **formy wsparcia** (oparcie o dualny system nauczania w ZSZ i u pracodawców) – przy czym forma wsparcia wydaje się być formą wiodącą – choć sam Wnioskodawca tak tego nie formułuje.

Opisano pożądany stan oczekiwany w wyniku wdrożenia innowacji: „nauczanie zgodnie z oczekiwaniami pracodawców w znaczący sposób ułatwi absolwentom szybkie znalezienie pierwszej pracy, a przedsiębiorcom zapewni dostęp do wykwalifikowanej kadry posiadającej praktyczne przygotowanie, a szkole zawodowej pozwoli na skutecznie i z pasją, realizować jej misję. Organy prowadzące zyskają optymalizację systemu edukacji zawodowej nie tylko z punktu widzenia efektów kształceniowych, ale i finansowego – brak konieczności zwiększania wydatków na świadczenia społeczne i eliminację skutków wykluczenia społecznego”

Wskazano 5 typów barier (organizacyjne, procesowe, społeczno - gospodarcze, techniczne i mentalne), które dotychczas utrudniały wprowadzenie do polityki i powszechnej praktyki oraz określono 4 postacie wartości dodanej wnoszonej przez zaproponowaną innowację.

Poprawnie określono i zdefiniowano grupy docelowe oraz sposoby ich doboru w podziale na kategorie odbiorców (uczniowie ZSZ) i użytkowników (ZSZ, starostwa powiatowe i urzędy miast oraz pracodawcy) oraz uściślono ich liczebności dla fazy testowania. Zaletą podejścia jest spełnienie wymogów empowerment – zaangażowanie do projektu już na I etapie przedstawicieli różnych grup użytkowników i odbiorców.

Opisano zawartość merytoryczną produktu finalnego – LRKZ, na która składają się następujące elementy pozwalające zrozumieć logikę działania e-Barometru jako głównego składnika - jądra produktu:

P.0 - system akredytacji ZSZ (wytyczne i procedury akredytacji przyznawanej przez FPAN);

P.1 - Regionalny Program Kształcenia Zawodowego (podręcznik z rekomendacjami do praktycznej nauki 5 zawodów w kontekście strategicznych trendów rozwoju woj. lubelskiego);

P.2 - Podręcznik metodologii opracowania partnerskiego (ZSZ+ pracodawcy) programu rozwojowego szkoły we współpracy z pracodawcami);

P.3 – e - Barometr EZ +PR (edycja zawodowa + pracodawcy), składający się z 4 elementów:

E.1 - program komputerowy do badania losów absolwentów (jako model badania efektywności kształcenia i stopnia dostosowania oferty kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy);

E.2 - System komputerowy do sieciowania (networking) uczniów ZSZ chcących odbyć praktykę z potencjalnym praktykodawcą (dopasowywanie profilu osobowościowego ucznia-kandydata w oparciu o jego kompetencje do profilu osobowościowego osoby, którą poszukuje przedsiębiorca);

E.3 - program komputerowy do corocznej aktualizacji zapotrzebowania przedsiębiorców na zawody i specjalności w skali lokalnej (pozwoli na aktualizowanie programów rozwojowych szkół);

E.4 - program komputerowy badający jakość współpracy ZSZ z pracodawcami (wskaźniki zdefiniują pracodawcy)

W określeniu warunków i wymogów skuteczności wdrożenia innowacji wskazano na brak ograniczeń prawno-formalnych – gdyż LRKZ stanowią jedynie uzupełnienie i doprecyzowanie krajowych Ram Kwalifikacji, ich wdrożenie wymaga tylko niewielkich zmian w regulaminach funkcjonowania ZSZ. Natomiast istotną dla zapewnienia trwałości rezultatów projektu jest deklaracja Wnioskodawcy ponoszenia przez FPAN (jako podmiotu akredytującego) kosztu „utrzymania” serwera z portalem LRKZ e-barometrem.

Przekonywująco uzasadniono dokonaną zmianę wobec treści wniosku o dofinansowanie – usunięcie Wojewódzkiej i Powiatowych Rad Zatrudnienia, jako ciał fasadowych, a więc nieodpowiednich dla planowanej dla nich roli akredytowania LRKZ, także zmiany wprowadzone w składnikach produktu finalnego (2 dodatkowe elementy), proporcjach udziału kobiet w testowaniu oraz doprecyzowanie zapisów dotyczących produktu finalnego i logiki jego działania.

Opisy innowacyjności proponowanego modelu wraz z dokonanymi uzupełnieniami i uściśleniami są wyczerpujące, przekonywujące i dodatkowo uwiarygodniają uzasadnienie dla dalszej realizacji projektu.

Przedstawiona innowacja została opisana wystarczająco kompleksowo, z uwzględnieniem wszystkich wymaganych elementów, co pozwala uznać, że wstępna wersja produktu finalnego jest innowacyjna w kontekście działań realizowanych w Polsce.

6. Czy przedstawiony sposób testowania gwarantuje rzetelność testu produktu finalnego i odpowiada specyfice projektów innowacyjnych w odniesieniu do liczebności grup docelowych?

TAK

Wnioskodawca w rozdz. 4 i 5 strategii opisał wyczerpująco sposób testowania – w tym – sposoby i kryteria doboru docelowych odbiorców i użytkowników oraz opis przebiegu testowania poszczególnych elementów/składników wstępnej wersji produktu finalnego.

Istotnym warunkiem zapewniającym poprawność testowania jest uzgodnienie zawarcia przez Wnioskodawcę porozumienia o współpracy z Kuratorium Oświaty i Wychowania w Lublinie – pozwalającego na informowanie i zachęcanie ZSZ do udziału w projekcie.

Zatem rozpoczęcie testowania poprzedzi akcja informacyjna celowana do ZSZ i pracodawców. Dla testowania poszczególnych elementów PF zaplanowano :

- dla P.O (system akredytacji ZSZ prowadzący do nadania LRKZ) – po 15 godz. spotkań doradczo-konsultacyjnych w każdej z ZSZ

- dla P.1 - (Regionalny Program Kształcenia Zawodowego) – doradztwo indywidualne (po 5 godz./1 ZSZ) dla dyrektorów i nauczycieli, warsztaty grupowe -15 godz.

- dla P.2 – (podręcznik metodologii opracowania partnerskiego (ZSZ +pracodawcy) programu rozwojowego ZSZ we współpracy z pracodawcami) - po 36godz/1 ZSZ doradztwa w formie weekendowych spotkań asocjacyjnych

- dla P.3 - (e - barometr EZ+PR) – przez 30 godz. spotkań grupowych (warsztaty, doradztwo, konsultacje) testowanie narzędzia w każdej z 5 ZSZ przez 100 uczniów, nauczycieli i pracodawców – realizacja wg matrycy procesu testowania oraz harmonogramu testowania.

Wyjaśniono konkretne zmiany, jakie wobec wcześniejszej koncepcji testowania we wniosku o dofinansowanie wprowadzono dla nowej wersji testowania poszerzonej o dodatkowe elementy.

Określono także zawartość materiałów jakie otrzymają testerzy - użytkownicy ZSZ: łącznie 3 tytuły poradników i zestawu narzędzi, a uczniowie i pracodawcy: dostęp do e-barometru.

Liczebności grup docelowych testerów w obu kategoriach są wystarczające dla zapewnienia reprezentatywności i miarodajności procesu testowania. Harmonogram testowania jest czytelny i racjonalny. Nowym w stosunku do wniosku o dofinansowanie elementem, jest realizacja procesu testowania w formie usługi zleconej, co ma zapewnić wyższą efektywność i maksymalny obiektywizm testowania.

Wnioskodawca wykazuje gotowość uszczegółowienia lub modyfikacji wstępnej wersji produktu finalnego odpowiednio do wyników monitorowania i ewaluacji oraz konsultacji z grupami docelowymi. Warto zwrócić uwagę na dbałość Wnioskodawcy o zapewnienie poprawności procesu testowania – przez dokonanie ekspertyzy rekomendacyjnej po opracowaniu samych założeń metodologicznych i operacyjnych testowania.

Zatem przedstawiony w wyczerpujący sposób testowania (wraz zaproponowanymi uzupełnieniami i rozszerzeniami) gwarantuje rzetelność testu produktu finalnego i odpowiada specyfice projektów innowacyjnych.

7. Czy planowane podejście do monitoringu w fazie testowania i ewaluacji skuteczności produktu gwarantuje rzetelność oceny produktu finalnego?

TAK

Dla fazy testowania przewidziano odpowiadający wymogom i rozbudowany system form i sposobów monitorowania przebiegu testowania oraz ewaluacji uzyskanych rezultatów. Określono cele, formy i narzędzia ewaluacji wewnętrznej (ankiety ex i post oraz on going, wywiady, obserwacje oraz help - desk dla testowania e - barometru), także określono w wymierny sposób osobne wskaźniki wykonania, które pozwolą na ocenę, czy innowacja warta jest upowszechniania.

Poprawnie określono także zadania i sposób wyłonienia realizatora oraz kryteria i pytania badawcze ewaluacji zewnętrznej.

Planowane w powyższy sposób podejście do monitoringu w fazie testowania i ewaluacji skuteczności produktu gwarantuje zatem rzetelność oceny produktu finalnego.

8. Czy właściwie zdefiniowano adresatów i działania w ramach strategii upowszechniania?

TAK

Dla fazy upowszechniania zaplanowano strategię upowszechniania (z rozpoczęciem działań już w I etapie), a w niej skupiono się na narzędziach włączających, dopełnianych przez instrumenty upowszechniające. Określono cel oraz adresatów upowszechniania (1 kategorię odbiorców i 2 kategorii użytkowników: ZSZ i pracodawcy), przedmiot upowszechniania oraz plan 4 rodzajów działań: spotkań (z terminami) paneli ekspertów, praktyków i metaplan oraz konferencja informacyjna.

W stosunku do założeń z wniosku – wyłączono starostwa powiatowe i urzędy miast – skupiono się na zlokalizowaniu tych instytucji w procesach włączających, co jest posunięciem słusznym i uzasadnionym logicznie. Omówiono także modyfikacje merytoryczne i zmiany finansowe dokonane w instrumentach upowszechniania skierowanych oddzielnie do odbiorców i użytkowników.

Zaplanowane działania są w stanie spełnić wymogi skuteczności w zakresie dotarcia z informacjami o możliwościach, warunkach i korzyściach z zastosowania nowej metody interwencji.

9. Czy właściwie zdefiniowano adresatów i działania w ramach strategii włączania do głównego nurtu?

TAK, ale

Poprawnie sformułowano strategię włączania produktu do głównego nurtu polityki. W celach tej strategii wyeksponowano model LRKZ jako „dobrą praktykę społeczną” – co raczej powinno być wpisane do celów strategii upowszechniania. Poprawnie jednak określono pożądany stan działań włączających oczekiwany na zakończenie realizacji projektu i w 2 lata od tego zakończenia – przedstawiając konkretne liczby dla ZSZ; uczniów ZSZ oraz pracodawców – którzy zastosują i/lub tylko skorzystają z modelu LRKZ.

Scharakteryzowano i uzasadniono wybór 5 kategorii odbiorców działań dla **mainstreamingu horyzontalnego** (ZSZ-y, pracodawcy, uczniowie, RST i WUP) oraz 5 typów adresatów **mainstreamingu wertykalnego** (organy prowadzące szkoły zawodowe, KOiW, LUW, RST, posłowie i senatorowie).

W planie działań wyróżniono z określeniem konkretnych terminów spotkania: panelu ekspertów, pracodawców, organów prowadzących oraz 10 spotkań lobbingsowych z decydentami – nazwanych Regional&Local Loobing .

Scharakteryzowano wprowadzone zmiany w zakresie katalogu grup docelowych w procesie włączania.

Katalog adresatów i planowanych działań jest poprawnie określony ,natomiast brak jest jasnego zdefiniowania jak Wnioskodawca rozumie pojęcie „główny nurt polityki”, także nie wskazano w jakich konkretnie dokumentach (strategiach) winno znaleźć odzwierciedlenie stanu włączenia produktu finalnego zaoferowanego przez ten projekt.

10. Czy proponowane działania i ich adresaci gwarantują skuteczność włączania do głównego nurtu polityki?

TAK, ale

Proponowane działania i ich adresaci w dużym stopniu zapewniają (ale nie oznacza to, że gwarantują) skuteczność włączenia do głównego nurtu polityki. Znajduje to potwierdzenie w przedstawionych w rozdz. VIII Strategii 9 „Kamieniach milowych” II etapu projektu.

Brak jest jednak odniesienia proponowanej innowacji do odpowiednich dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym i lokalnych – w których nowy model powinien znaleźć odzwierciedlenie w postaci zachęt lub nakazów skłaniających do jego stosowania. Nie przedstawiono też co konkretnie ma być efektem 10 spotkań lobbyingowych z decydentami.

11. Czy analiza ryzyka pozwala na określenie potencjalnych zagrożeń i zaplanowanie działań w celu zmniejszenia ich negatywnych skutków?

TAK

Analiza 10 zidentyfikowanych ryzyk jest wystarczająco rzetelnie przeprowadzona w oparciu o kluczowe elementy strategii z uwzględnieniem wpływu czynników zewnętrznych i wewnętrznych, wyliczonych oddzielnie dla różnych faz wdrażania projektu. Jako zagrożenia najistotniejsze wskazano:

a/ ograniczony czas pracodawców =>niskie zainteresowanie pracodawców produktem finalnym (opór instytucjonalny) oszacowanie najwyższe -9/9

b/opór użytkowników ze względu na dotychczasowe negatywne (lub ich brak) doświadczenia, dotychczasowe trudności w nawiązywaniu współpracy i jej niska efektywność mogą zniechęcać - ocena 6/9

c/ niska motywacja uczniów, niska frekwencja spowodowana „trudną młodzieżą” w ZSZ =>brak możliwości przetestowania produktu i nieosiągnięcie zakładanych rezultatów – ocena 6/9.

Dla każdego z tych najistotniejszych ryzyk określono sposoby zapobiegania i ograniczania zagrożenia, pozostałe ryzyka uznano za mniej istotne.

12. Czy analiza ryzyka przewiduje właściwe sposoby ograniczania najważniejszych zagrożeń?

TAK

Analiza ryzyka przewiduje właściwe sposoby ograniczania zagrożeń uznanych za najważniejsze. Planowane reakcje polegają głównie na bieżącym reagowaniu na występujące symptomy zagrożeń, unikaniu groźby materializacji ryzyka poprzez przyjęcie odpowiednich zindywidualizowanych działań reaktywnych i korygujących wobec wcześniej ujętych w planach - głównie intensyfikacja kontaktów i spotkań oraz częściowo na łagodzeniu możliwych negatywnych skutków przez zwiększenie elastyczności reagowania na stany zagrożeń.

13. Czy wstępna wersja produktu finalnego jest adekwatna do założeń opisanych w strategii? (weryfikacja na podstawie załącznika – wstępnej wersji produktu finalnego)

TAK

Wstępna wersja produktu finalnego jest adekwatna do założeń opisanych w strategii i ma postać starannie dopracowaną i dojrzałą produktowo – potwierdzającą uwzględnienie wszystkich wymagań dla projektu innowacyjnego testującego i upowszechniającego, a dodatkową formą weryfikacji jest konkretność wizji wszystkich składników częściowych tworzących produkt finalny.

Na kompleksowy model interwencji będący wstępną wersją produktu finalnego składają się następujące elementy:

1. **System akredytacji zsz prowadzący do nadania LRKZ** – wstępna wersja produktu finalnego P.0

2. **Regionalny program kształcenia zawodowego. Rekomendacje dotyczące zasad praktycznej nauki zawodu w kontekście wyników badań przeprowadzonych w ramach projektu innowacyjnego lubelskie ramy kwalifikacji zawodowych** – wstępna wersja produktu finalnego P.1

3. **Podręcznik metodologii partnerskiego programu rozwojowego szkoły zawodowej we współpracy z pracodawcami** - wstępna wersja produktu finalnego P.2

4. **Link do e-barometru** -wstępna wersja produktu finalnego – P.3.

5. **Raport z badania kluczowego „uwarunkowania współpracy zasadniczych szkół zawodowych z pracodawcami w woj. lubelskim**

6. **Projekt techniczny e-barometru**

7. **Skład osobowy: panelu ekspertów, panelu praktyków, interdyscyplinarnego zespołu badawczego projektu innowacyjnego**

Wysoka jakość i zaawansowany stan dojrzałości produktowej pozwala uznać przedstawioną wersję wstępną produktu finalnego za mocną stronę opiniowanej Strategii.

14. Czy wstępna wersja produktu finalnego może zostać poddana testowaniu? (weryfikacja na podstawie załącznika – wstępnej wersji produktu finalnego)

TAK

Wstępna wersja produktu finalnego składająca się z 4 produktów częściowych może zostać poddana testowaniu. Produkt finalny składa się z autonomicznych, ale

funkcjonalnie ze sobą powiązanych składników cząstkowych. Wszystkie składniki cząstkowe produktu finalnego są należycie dopracowane – mają postać aplikacji internetowej, podręcznika opisu stosowania modelu, wskazówek programowych, procedur i instrukcji oraz opisu narzędzi interwencji. Nadają się one zarówno do zastosowań kompleksowych – w skali pojedynczej - szkół, nauczycieli, uczniów, jak też i do samodzielnego przyswajania nowej wiedzy.

Komentarz eksperta do całej oceny¹:

Największą zaletą obecnej fazy realizacji tego projektu jest naukowo rzetelnie wykonana **diagnoza** stanu istniejącego sporządzona na podstawie badań własnych i analizy źródeł zastanych – w tym wcześniejszych projektów samego Wnioskodawcy cieszących się rozgłosem i uznaniem fachowców oraz zaprojektowane na tej podstawie i wyróżniające się znakomitą jakością i wysokim poziomem innowacyjności **wstępna wersja** rozbudowanej postaci **produktu finalnego** mająca charakter bardzo dojrzały i oparta na zastosowaniu technologii IT – nadająca się do natychmiastowego zastosowania.

Godne uwagi są zalety uniwersalności składników cząstkowych (aplikacja internetowa, sprofilowane dla 5 zawodów podręczniki wdrażania z instrukcjami, scenariuszami, opisami narzędzi i zasad ich stosowania) wchodzących w skład produktu finalnego i mających wysoki poziom dojrzałości – bez większych przeszkód mogą one być replikowane w innych ośrodkach/szkolach przez zainteresowane instytucje i osoby. Warto zwrócić też uwagę na względną łatwość naśladowania – nie są bowiem wymagane żadne zmiany prawne, a niezbędne nakłady są relatywnie niskie.

Pochwalić należy Wnioskodawcę za staranną analizę stanu konieczności modyfikowania pierwotnej koncepcji realizacyjnej projektu i zaproponowanie uzupełnień w realizacji projektu, co dowodzi elastyczności podejścia i należytej troski o uzyskanie jak najlepszego rezultatu projektu.

Stwierdzone w opiniowanej strategii drobne mankamenty mają charakter techniczny i dają się łatwo naprawić, a **strategia wymaga uzupełnienia** w następujących kwestiach i punktach Listy sprawdzającej: 3, 4, 9 i 10.

Ad.3 - Zastrzeżenia budzi poprawność ustanowienia wskaźników dla :

a/podniesienia jakości kształcenia zawodowego w celu nr 4 – nie można uznać adekwatności wskaźnika „liczba opracowanych systemów akredytacji” i sam podręcznik akredytacji jako dowód podniesienia jakości – co najwyżej jest to środek pośrednio służący temu celowi.

b/ pomiaru wzrostu szans absolwentów ZSZ na rynku pracy w celu nr 5 - sam dostęp do e-barometru nie oznacza automatycznie i w wymierny sposób zwiększonej skali szans zatrudnieniowych, także zawężenie pomiaru tylko do samej liczbowej dostępności absolwentów ZSZ do barometru nie dowodzi stopnia zwiększonej

¹ Komentarz eksperta musi:

– w przypadku rekomendowania warunkowej akceptacji strategii – uwzględniać opis obejmujący zakres wymaganych zmian i poprawek,
- w przypadku rekomendowania odrzucenia strategii - zawierać uzasadnienie odrzucenia strategii z odniesieniem do tych elementów dokumentu, które zaważyły na negatywnej rekomendacji.

zatrudnialności osiągniętej dzięki wykorzystaniu tego nowego narzędzia jakim jest e-barometr.

c/ograniczonej liczby pracodawców objętych wdrożeniem – mainstreamingiem horyzontalnym (poniżej 1 % populacji bez określenia wielkości ich udziału w rynku pracy woj. lubelskiego) – w celu nr 6, także brak ustanowienia wskaźnika dla mainstreamingu wertykalnego - polityki edukacyjnej i zatrudnienia.

Ponadto daje się zauważyć brak określenia co będzie dowodzić **stabilności** oraz **trwałości** mechanizmu koordynacji kształcenia zawodowego z potrzebami lubelskiego rynku pracy oraz co potwierdzać będzie **aktywne zaangażowanie** pracodawców i wszystkich najważniejszych interesariuszy tego procesu w dalszej przyszłości – po zakończeniu realizacji projektu.

Ad.4. Wnioskodawca zdaje się pomijać konieczność ustanowienia wartości docelowych dla pomiaru stopnia osiągania cech określonych dla celu głównego – trwałości i stabilności mechanizmu koordynacji oraz stopnia zaangażowania interesariuszy procesu tej koordynacji. Pewnym usprawiedliwieniem jest zawarta w rozdz.V Strategii - deklaracja Wnioskodawcy podjęcia się przez FPAN systemu akredytacji i tym samym utrzymania gotowości systemów komputerowych wytworzonych w tym projekcie - już po zakończeniu projektu.

Ad.9. brak jest jasnego zdefiniowania jak Wnioskodawca rozumie pojęcie „główny nurt polityki”, dodatkowo nie wskazano w jakich konkretnie dokumentach (strategiach) winno znaleźć odzwierciedlenie stanu włączenia produktu finalnego zaoferowanego przez ten Projekt.

Ad.10. Brak jest odniesienia proponowanej innowacji do odpowiednich dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym i lokalnych – w których nowy model powinien znaleźć odzwierciedlenie w postaci zachęt lub nakazów skłaniających do jego stosowania. Nie przedstawiono też, co konkretnie ma być efektem 10 spotkań lobbyingowych z decydentami

Pomimo stwierdzonych powyżej niewielkich mankamentów - głównie o charakterze technicznym, czyli łatwo naprawialnym – projekt wnosi niewątpliwą innowację do odwiecznie podnoszonego problemu niedopasowania kwalifikacji zawodowych absolwentów szkół zawodowych do potrzeb i oczekiwań pracodawców i dlatego zasługuje na jego dalsze realizowanie po skorygowaniu wskazanych mankamentów.

Dlatego proponuję :

Rekomendacja eksperta²:

x zatwierdzić warunkowo strategię, pod warunkiem wprowadzenia wyżej wskazanych zmian

Antoni Rutka Warszawa 09.12 .2012 r.

² Należy wybrać jedną z opcji poprzez zaznaczenie odpowiedniego pola.